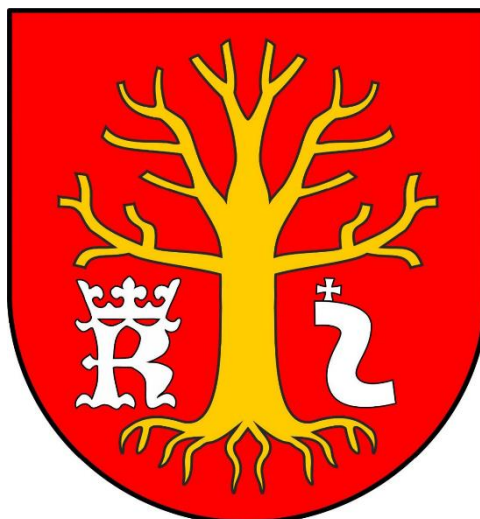

Załącznik
do Uchwały Nr XXX/212/2021
Rady Gminy w Osieku Jasielskim
z dnia 31 maja 2021 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE OSIEK JASIELSKI
NA LATA 2021-2023**

Osiek Jasielski 2021 rok

Spis treści

Rozdział I. Wiadomości ogólne	3
1. Wprowadzenie	3
2. Uwarunkowania prawne realizacji programu	4
3. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Osiek Jasielski	5
4. Zasoby gminy	8
Rozdział II. Cele, założenia i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny	9
1. Cele Programu	9
2. Założenia Programu	9
3. Zadania Programu	11
4. Odbiorcy Programu	11
5. Przewidywane efekty realizacji Programu	11
6. Realizatorzy Programu	11
7. Źródła finansowania	11
8. Monitoring i ewaluacja	12

Rozdział I. Wiadomości ogólne

1. Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Osiek Jasielski na lata 2021-2023 jest strategicznym dokumentem Gminy opracowanym zgodnie z art. 176 pkt 1, art. 179 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.). Naczelnym celem programu jest dobro dzieci wspieranie rodziny w prawidłowym pełnieniu funkcji rodzicielskich przy wykorzystaniu ich możliwości, we współpracy ze środowiskiem lokalnym, organizacjami pozarządowymi, grupami samopomocowymi, kościołami i instytucjami nastawionymi na pomoc dziecka i rodzinie.

Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawna rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Rodzina to podstawowa komórka społeczna składająca się z rodziców i dzieci. Zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Stanowi ona naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze z którym styka się dziecko. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta nimi bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoich problemów i wyjść z sytuacji kryzysowych. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje, podjąć pracę z rodziną w najbliższym jej otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny.

Podmiotem realizującym ten cel na poziomie Gminy jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku Jasielskim.

Realizowane w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny. Pomoc powinna koncentrować się na wspomagananiu osób i rodzin wymagających wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

2. Uwarunkowania prawne realizacji programu

Zadania przyjęte do realizacji, w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (t.j. Dz. U. Nr 114 poz. 946 z późn. zm.);
- Konwencja o prawach dziecka;
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 159 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 218);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2277);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.)

3. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Osiek Jasielski

Punktem wyjścia dla określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osieku Jasielskim.

Liczba mieszkańców Gminy Osiek Jasielski na dzień 31.12.2019 r. wynosiła 5367.

Liczba mieszkańców Gminy Osiek Jasielski na dzień 31.12.2020 r. wynosiła 5355.

Zauważa się nieznaczny spadek liczby ludności w 2020 roku w stosunku do 2019 roku (12 mieszkańców).

Gmina Osiek Jasielski składa się z 8 sołectw. Na terenie Gminy znajduje się: 7 szkół podstawowych, 3 przedszkola oraz 4 oddziały przedszkolne.

Diagnoza lokalna dotycząca funkcjonalności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych została dokonana w oparciu o dane z Ośrodka Pomocy Społecznej. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Osieku Jasielskim. System pomocy społecznej w 2020 roku obejmował wsparciem 184 rodziny, w których przebywało 549 osób. Gminę Osiek Jasielski według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku zamieszkiwało 5355 osób.

Z dokonanej analizy wynika, że 3,44% ogółem mieszkańców Gminy Osiek Jasielski zostało objętych pomocą społeczną.

Tabela nr 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2018-2020.

Rok	Liczba rodzin ogółem	Rodziny z dziećmi ogółem	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci i więcej
2018	224	122	40	49	23	7	3
2019	197	100	26	48	18	4	4
2020	184	87	25	36	18	4	4

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Osieku Jasielskim

Z przedstawionej tabeli wynika, że w latach 2018- 2020 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej malała.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Osieku Jasielskim wynika, że w okresie od stycznia do grudnia 2020 r. udzielono wsparcia rodzinom w związku z występującymi problemami:

Tabela nr 2. Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze w 2020 roku.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	115	349
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	39	193
Bezrobocie	55	186
Niepełnosprawność	80	194
Długotrwała lub ciężka choroba	45	107
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	29	91
w tym: rodziny niepełne	13	38
rodziny wielodzietne	3	22
Przemoc w rodzinie	0	0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	10	25
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1
Zdarzenie losowe	1	2
Kłęska żywiołowa	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0

Źródło. Sprawozdanie roczne OPS, stan na 31.12.2020

W 2020 roku głównym powodem przyznawania świadczeń było ubóstwo. Kolejnymi najczęściej występującymi powodami udzielania pomocy było: niepełnosprawność, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba. Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach ustawy o pomocy społecznej ubóstwo i bezrobocie pozostają jednymi z głównych powodów. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych zdiagnozowano na 5 miejscu, w 29 środowiskach (91 osób w rodzinie).

Przyczyny tych trudności wynikają z niskich kompetencji wychowawczych, rozbicia rodziny, przemocy, uzależnień, chorób psychicznych, czy pogorszenia statusu rodziny, w tym bezrobocia. Przy zapewnieniu wsparcia pomocy pracowników socjalnych, asystenta rodziny i pomocy innych instytucji w znacznym stopniu daje szansę na pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej.

W sytuacji, gdyby rodzice znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie sami wypełniać należycie funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci o potrzebie

umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej decyduje Sąd Rodzinny, natomiast Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonuje postanowienia Sądu, zapewniając opiekę. Z kolei gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka ponosi odpowiednio wydatki:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
3. 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Na terenie Gminy Osiek Jasielski są 4 rodziny, które zaadoptowały 8 dzieci. Jedna rodzina zaadoptowała 3 dzieci, 2 rodziny 2 dzieci 1 rodzina 1 dziecko. Są to rodziny w dobrej kondycji finansowej, gdzie dzieci mają zapewnioną dobrą opiekę wychowawczą.

4. Zasoby gminy

Program wspierania rodziny na lata 2021-2023 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują instytucje opisane w poniższej tabeli.

Tabela nr 3. Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Osiek Jasielski:

1. Gmina Osiek Jasielski 112 38-223 Osiek Jasielski	Dowozy dzieci do szkół.
---	-------------------------

<p>2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku Jasielskim, 38-223 Osiek Jasielski</p>	<p>Praca socjalna, pomoc finansowa, rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, przyznawania i wypłacanie pomocy materialnej dla uczniów, Karta Dużej Rodziny, aktywizacja społeczno-zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej.</p>
<p>3. Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Osiek Jasielski działająca przy Urzędzie Gminy Osiek Jasielski, 38 – 223 Osiek Jasielski</p>	<p>Wsparcie psychologiczne, przygotowywanie i realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci, młodzieży, organizacja wypoczynku letniego, poradnictwo psychologiczne, prawne, świetlice środowiskowe; przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu.</p>
<p>4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy OPS Osieku Jasielskim, 38-223 Osiek Jasielski</p>	<p>Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy,</p>
<p>5. Asystent rodziny</p>	<p>udzielanie pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w poprawie ich sytuacji życiowej</p>

<p>6. Placówki oświatowo –wychowawcze z terenu gminy Osiek Jasielski:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 7 szkół podstawowych; – 3 przedszkola; – 4 oddziały przedszkolne; 	<p>Działalność edukacyjno – wychowawcza, psychologiczno – edukacyjna, wsparcie pedagogiczne, psychologiczne dla rodziców i dzieci, realizacja programów edukacyjnych.</p>
<p>7. Placówki służby zdrowia</p>	<p>Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej</p>
<p>8. Parafie z terenu gminy</p>	<p>Działalność charytatywna, pomoc finansowa, organizowanie wypoczynku.</p>
<p>9. Gminny Ośrodek Kultury w Osieku Jasielskim</p>	<p>Działalność świetlicowa.</p>

Źródło: opracowanie własne.

W Gminie Osiek Jasielski funkcjonuje szeroki wachlarz form pomocy dla dziecka i rodziny ze strony powyższych instytucji. Są to zarówno poradnictwa jak i konkretne usługi, które wspierają zwalczanie bezradności opiekuńczo-wychowawczej, zajmują się profilaktyką, walką z sytuacjami kryzysowymi, nałogami. Instytucje wspierają i pomagają, stworzeniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej.

Rozdział II Cele, założenia i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

1. Cele Programu

Głównym celem Programu jest stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku biologicznej rodziny oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych

w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych w Gminie Osiek Jasielski.

Cele szczegółowe:

1. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin;
2. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny;
3. Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym;
4. Podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi.

2. Założenia Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2021-2023. Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działanie mające służyć:

- wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny, biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania,
- wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,
- poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy,
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno-edukacyjno-wychowawczych w środowisku,
- zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

3. Zadania Programu

Harmonogram Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 w Gminie Osiek Jasielski został przedstawiony w formie poniższej tabeli.

Tabela nr 4. Harmonogram Programu.

L.p.	Zadania	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny	1) Udział w kampaniach konferencyjnych seminariach promujących wartość rodziny; 2) Udział w programach profilaktycznych i edukacyjnych	2021-2023	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- ilość plakatów, ulotek, - utworzenie zakładki na stronie internetowej,

		wspierających wychowanie rodziny.			- ilość programów
2.	Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	1) Praca socjalna skierowana na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poradnictwo specjalistyczne 2) Udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej, pomoc w formie dożywiania dzieci w szkołach, udzielenie dzieciom stypendiów szkolnych; 3) Wsparcie asystenta rodziny, pracownika socjalnego w opiece i wychowaniu dzieci.	2021-2023	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- ilość porad udzielonych - ilość rodzin objętych pomocą finansową, rzeczową, ilość dzieci dożywianych w szkołach, - ilość przyznanych stypendiów szkolnych, - ilość kontraktów socjalnych
3.	Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny	1) Współpraca szkół, policji, służby zdrowia, kuratorów, Gminnej komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji, 2) Stała współpraca z PCPR jednostką realizującą działania z zakresu pieczy zastępczej, 3) Doskonalenie kadry.	2021-2023	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	-liczba spotkań, szkoleń konferencji itp.

Źródło: opracowanie własne.

4. Odbiorcy Programu

Odbiorcami Programu są:

- 1) Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 2) Dzieci i młodzież którym rodzina nie zapewnia należytej opieki;
- 3) Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci.

5. Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla rodziny i dziecka. Stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,

6. Realizatorzy Programu

Koordynatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku Jasielskim przy współpracy z następującymi instytucjami:

1. Gmina Osiek Jasielski-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Zespół Interdyscyplinarny,
3. Policja,
4. Placówki oświatowe i kulturalne,
5. Zakłady ochrony zdrowia
6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Jaśle
7. Organizacjami pozarządowymi.

7. Źródła finansowania

Realizacja Programu będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków budżetu gminy, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

8. Monitoring i ewaluacja

Koordynatorem programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku Jasielskim. Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego programu, we współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę założonych wskaźników.